

letsaaledes, som der altid handles under Kapitalismen —, og de nød Ministeriets allerhøjeste Beskyttelse, da de handlede, som de gjorde. Selvfølgelig burde man straks, da Vendepunktet var naaet, være gaaet til en Nedsættelse af alle Varepriser, svarende til det Prisfald, der kunde spores paa Raavarer og andre Engros-Varer, og til en Nedsættelse af Driftsherrernes og Kapitalens Udbytte. Krigsaarenes Gevinst var tilstrækkelig stor til at imødegaa den Vending, som før eller senere maatte komme. Hvis sund Økonomi havde raadet baade i det private Erhverv og indenfor Statsstyrelsen, saa kunde der selvfølgelig have været truffet Foranstaltninger af den Art, jeg her nævnte. Ministeriet, som forkastede de regulerende Foranstaltninger, burde have grebet ind, begrænset Kapitaludbyttet og drevet Priserne ned for de Lagre, som fandtes her i Landet. Derved vilde de have opmuntret Købeevnen og fremmet Omsætningen. Baade med Hensyn til Produktion og Handel var her et Omraade, hvor Ministeriet kunde gribe ind.

Her har Ministeriet imidlertid slet intet gjort. Det er en Selvfølge, at Fabrikkerne, som tog den store Krigsgevinst, ogsaa burde have taget Tabet paa Lagre og Raastoffer, og Ministeriet burde have sikret, at ikke blot Industrien, men ogsaa Detailhandelen kom til at foretage en Begrænsning af Avancen, ned til den Avance, der kendtes i Tiden før Krigen. Der er ingen Tvivl om, at saadanne Foranstaltninger vilde have afbødet noget af Misèren. Men Ministeriet følte sig ogsaa paa det Omraade ganske magtesløst, thi det stødte — hvis det overhovedet har tænkt paa en saadan Fremgangsmaade — her paa sine konservative allierede og kunde fornøftigvis ikke vove noget aggressivt Skridt til den Side.

Imidlertid, det er ikke blot ved Vendepunktet, at der er noget galt i disse Forhold; men overhovedet er Handelsavancen her i Landet sikkert urimelig høj, og kan de handlende ikke af eget Initiativ forstaa dette og naa til en rimelig Begrænsning af Avancer, saa kan jeg ikke se rettere, end at det er Ministeriets Pligt i Befolkningens Interesse at gøre dem opmærksom derpaa og stille Forslag om at faa dette Forhold ændret. Jeg ser i et Blad en Sammenstilling af tyske og danske Detailpriser; det drejer sig om Priser paa Varer, som ikke er fabrikeret i

Tyskland, men som indføres til Tyskland saavel som til Danmark, f. Eks. Kaffe, The, Ris og lignende Varer. Vi møder ved denne Sammenligning en vældig Overpris herhjemme. Eksempelvis skal jeg nævne en enkelt Vare, for hvis Vedkommende jeg selv derefter har undersøgt Forholdet, nemlig Kaffe. Den koster i Tyskland og Danmark Importøren 1 Kr. pr. ½ kg; den sælges i Tyskland i Detailhandelen for 1 Kr. 50 Ø. i danske Penge, men her i Danmark koster den fra 2 Kr. 20 til 3 Kr. 50 Ø. pr. ½ kg.

Her maa der være noget galt. Moralens i dansk Handelsliv maa sikkert ikke staa paa Højde med, hvad Situationens kræver, og jeg synes, det er Lovgivningens og Ministeriets Sag at bidrage til at beskytte Befolkningen mod den Aager, som denne Handelsavance i Virkeligheden er. Den private Prisregulering, som vi i den sidste Tid har set blive etableret, anser jeg, lad mig sige det med det samme, kun som det rene Blaar i Øjnene paa Befolkningen. Det er ganske urimeligt, at Industrien og Handelen, som har tjent stort under Krigen, nu løber fra Pligterne. Man forhøjede straks efter Krigens Udbrud Prisen paa de Varebeholdninger, som fandtes her i Landet; og da man bebrejdede de vedkommende denne Prisforhøjelse, sagde de: Det er vi nødt til, for naar en Gang Prisfaldet kommer, saa maa vi have dækket os paa Forhaand, for til den Tid bliver vi nødt til øjeblikkelig at gaa ned med Prisen paa vore Beholdninger. Men se, om de har gjort det! Da Prisfaldet kom ude i Verden, strittede de danske Lagerindehavere og de danske handlende imod, at Prisfaldet kom til at gøre sig gældende her.

Jeg har set, at et af Regeringens Motiver for intet at foretage sig er, at Prisfaldet ikke maa lukkes ude. Jeg maa sige, at den store Befolkning har vist ikke mærket meget til Prisfaldet endnu. Men Ministeriet vover for øvrigt heller ikke at drage Konsekvensen af denne Teori om ikke at lukke Prisfaldet ude. Den Regulering indadtil, som er udeblevet, den burde naturligvis have været ledsaget af praktiske Foranstaltninger udadtil — saaledes som jeg allerede i Forbigaaende har nævnt det — uden Hensyn til Teorier, der maaske er gode nok i normale Tider, men ikke kan praktiseres i saadanne Omvæltningstider, som vi har været inde i. Ved Fredsslutningen i Versailles, hvorved Tysk-